

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра русского языка

Гоза Татьяна Геннадьевна

ПРЕЦЕДЕНТНЫЕ ФЕНОМЕНЫ В ЛИРИКЕ Б. ПАСТЕРНАКА

Магистерская диссертация

специальность 1-21 80 11 «Языкознание»

Научный руководитель
Долбик Елена Евгеньевна
кандидат филологических наук,
доцент

Минск, 2016

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Магистерское исследование состоит из введения, трех глав, заключения, списка использованной литературы (47 источников). Объем основной части работы составляет 60 страниц (из общих 74).

Ключевые слова: ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТЬ, ИНТЕРТЕКСТ, ПРЕЦЕДЕНТНОСТЬ, ПРЕЦЕДЕНТНЫЕ ФЕНОМЕНЫ, ПРЕЦЕДЕНТНОЕ ИМЯ, ПРЕЦЕДЕНТНОЕ ВЫСКАЗЫВАНИЕ, ПРЕЦЕДЕНТНЫЙ ТЕКСТ, ПРЕЦЕДЕНТНАЯ СИТУАЦИЯ, ДЕНОТАТ АЛЛЮЗИИ.

Цель работы – системное описание типов прецедентных феноменов, встречающихся в поэтических текстах Б. Пастернака, и выявление роли прецедентных феноменов в творчестве поэта.

Актуальность работы обусловлена повышением интереса современной лингвистики к явлению прецедентности и прецедентным феноменам как способу выявления особенностей художественного творчества. Проблема прецедентности в поэтическом творчестве Б. Пастернака характеризуется недостаточной разработанностью. Исследование прецедентных феноменов в лирике Б. Пастернака позволяет выявить особенности их функционирования в поэтическом тексте.

Объектом исследования является дискурсивное пространство лирики Б. Пастернака, рассматриваемое как поле функционирования прецедентных феноменов.

Предметом исследования являются типы прецедентных феноменов, их источники и особенности их функционирования в лирике Б. Пастернака.

Результаты проведенного исследования: проанализированы современные исследования в области интертекстуальности и прецедентности; выявлены и описаны основные типы прецедентных феноменов, встречающихся в лирике Б. Пастернака; определены источники прецедентности в лирике Б. Пастернака, отобранные прецедентные феномены классифицированы по сферам-источникам; выявлена роль прецедентных феноменов в формировании индивидуального стиля поэта. Основные положения исследования за период с 2013 по 2015 гг. отражены в 3 публикациях.

Практическая значимость исследования заключается в возможности применения его результатов в дальнейшем исследовании феномена интертекстуальности, а также в лингвостилистическом анализе поэтических текстов.

Научная новизна. В работе впервые изучается круг прецедентных феноменов, представленных в поэтических произведениях Б. Пастернака, и проводится комплексный анализ функционирования прецедентных феноменов в творчестве поэта.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Магістарскае даследаванне складаецца з уводзін, трох глаў, заключэння, спісу выкарыстанай літаратуры (47 крыніц). Аб'ём асноўнай часткі работы складае 60 старонак (з агульных 74).

Ключавыя словы: ІНТЭРТЭКСТУАЛЬНАСЦЬ, ІНТЭРТЭКСТ, ПРЭЦЭДЭНТНАСЦЬ, ПРЭЦЭДЭНТНЫЯ ФЕНОМЕНЫ, ПРЭЦЭДЭНТНАЕ ІМЯ, ПРЭЦЭДЭНТНАЕ ВЫКАЗВАННЕ, ПРЭЦЭДЭНТНЫ ТЭКСТ, ПРЭЦЭДЭНТНАЯ СІТУАЦЫЯ, ДЭНАТАТ.

Мэта работы – сістэмнае апісанне тыпаў прэцэдэнтных феноменаў, якія сустракаюцца ў паэтычных тэкстах Б. Пастарнака, і выяўленне ролі прэцэдэнтных феноменаў у творчасці паэта.

Актуальнасць работы абумоўлена павышэннем цікавасці сучаснай лінгвістыкі да з'явы прэцэдэнтнасці і прэцэдэнтных феноменаў як спосабу выяўлення асаблівасцей мастацкай творчасці. Праблема прэцэдэнтнасці ў паэтычнай творчасці Б. Пастарнака характарызуецца недастатковай распрацаванасцю. Даследаванне прэцэдэнтных феноменаў у лірыцы Б. Пастарнака дазваляе выявіць асаблівасці іх функцыянавання ў паэтычным тэксце.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца дыскурсіўная прастора лірыкі Б. Пастарнака, якая разглядаецца як поле функцыянавання прэцэдэнтных феноменаў.

Прадметам даследавання з'яўляюцца тыпы прэцэдэнтных феноменаў, іх крыніцы і асаблівасці іх функцыянавання ў лірыцы Б. Пастарнака.

Вынікі праведзенага даследавання: прааналізаваны сучасныя даследаванні ў галіне інтэртэкстуальнасці і прэцэдэнтнасці; выяўлены і апісаны асноўныя тыпы прэцэдэнтных феноменаў, якія сустракаюцца ў лірыцы Б. Пастарнака; вызначаны крыніцы прэцэдэнтнасці ў лірыцы Б. Пастарнака; адабраныя прэцэдэнтныя феномены класіфікаваны па сферах-крыніцах; выяўлена роля прэцэдэнтных феноменаў у фарміраванні індывідуальнага стылю паэта. Асноўныя палажэнні даследавання за перыяд з 2013 па 2015 гг. адлюстраваны ў 3 публікацыях.

Практычная значнасць даследавання заключаецца ў магчымасці прымянення яго вынікаў ў далейшых даследаваннях феномена інтэртэкстуальнасці, а таксама ў лінгвастылістычным аналізе паэтычных тэкстаў.

Навуковая навізна. У рабоце ўпершыню вывучаецца кола прэцэдэнтных феноменаў, якія прадстаўлены ў паэтычных творах Б. Пастарнака, і праводзіцца комплексны аналіз функцыянавання прэцэдэнтных феноменаў у творчасці паэта.

GENERAL DESCRIPTION OF THE POST-GRADUATE RESEARCH

Post-graduate research consists of introduction, three chapters, conclusion, 47 references. The main section of the research comprises 60 pages (total 74 pages).

Key words: INTERTEXTUALITY, INTERETEXT, PRECEDENT CASE (PRECEDENTIAL) PHENOMENA, PRECEDENTIAL NAME, PRECEDENTIAL STATEMENTS, PRECEDENTIAL TEXT, PRECEDENTIAL SITUATION, DENOTAT.

The aim of the study is to analyze precedential phenomena in Boris Pasternak's poetic texts and to find there different types of precedent phenomena.

The research is **relevant** due to the increased interest on the linguistics in the precedential phenomena as the way to find the particular qualities of the artistic creativity. The problem of precedential phenomena in Boris Pasternak's lyrics is characterized by it's under development. The study of precedential phenomena in Boris Pasternak's poetry reveals the features of their functioning in a poetic text. The subject matter of the study is the discourse of Boris Pasternak's lyrics considered as the functioning of precedential phenomena.

The scope of study is the types of precedential phenomena, their origin and features of their functioning in Boris Pasternak's poetry.

The results of the study : investigations in intertextuality and precedent have been analyzed; the main types of precedential phenomena in Boris Pasternak's poetry have been identified and described; the origin or precedent in Pasternak's lyrics has been defined, selected precedential phenomena have been classified according to the sources; the role of precedent sources in poet's style formation has been detected. The main direction of the study during the period from 2015 till 2016 is reflected in three publications.

The practical significance of the study is the opportunity to apply the results in the further research of intertextuality and in linguistic and stylistic analysis of poetic texts.

The scientific novelty. In the research work the terms of precedent phenomena in Boris Pasternak's poetic texts have been studying for the first time and a comprehensive analysis of the functioning precedential phenomena has been carried.